

สรุปสถานการณ์ SMEs ประจำปี 2556 และคาดการณ์แนวโน้มปี 2557

จำนวน SMEs ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น 2.74 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 98.5 ของจำนวนวิสาหกิจรวมทั้งหมด ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มภาคการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์มากที่สุด จำนวน 1,193,038 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมา คือ ภาคบริการ มีจำนวน 1,035,089 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.8 และภาคการผลิต จำนวน 511,015 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.7 โดย SMEs ก่อให้เกิดการจ้างงาน จำนวน 11,783,143 คน คิดเป็นร้อยละ 80.4 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจซึ่งเห็นได้จาก GDP SMEs ในปี 2555 (ฐานข้อมูลที่ใช้ในปัจจุบัน) รวม 4,211,262 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.0 ของ GDP รวมทั้งประเทศ

สถานการณ์ SMEs ประจำปี 2556

1. รายงานสถานการณ์ SMEs ประจำปี 2556 (มกราคม – ธันวาคม) มีสาระสำคัญดังนี้

1. ดัชนีความเชื่อมั่น TSSI ของ SMEs ในปี 2556 มีทิศทางปรับตัวลดลงในช่วงเดือนเมษายน – สิงหาคม และมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นในเดือนกันยายน – ตุลาคม แต่เมื่อถึงเดือนพฤศจิกายนได้ปรับตัวลดลงอีกครั้ง ซึ่งค่าดัชนีที่ได้ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าฐานที่ 50 เป็นเดือนที่ 9 โดยในเดือนพฤศจิกายนปรับตัวลดลงอยู่ที่ระดับ 46.0 จากระดับ 49.0 โดยองค์ประกอบปรับตัวลดลงได้แก่ ดัชนีด้านกำไร การลงทุนและยอดจำหน่าย โดยสาขาธุรกิจที่มีการปรับตัวลดลง อาทิ คำส่งสินค้าเกษตร คำปลีกรถยนต์/จักรยานยนต์ คำปลีกสมัยใหม่ บริการการท่องเที่ยว และด้านการขนส่ง เป็นต้น

2. สาเหตุที่ค่าดัชนีความเชื่อมั่นทั้งในปัจจุบันและคาดการณ์ปรับตัวในทิศทางที่ลดลงเนื่องจากผู้ประกอบการมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อและมีแนวโน้มที่อาจเกิดเหตุการณ์บานปลายเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งสถานการณ์ด้านการอุปโภคบริโภคก็ชะลอตัวลง จากการที่ประชาชนมีภาระหนี้ต่อครัวเรือนเพิ่มในระดับสูง ประกอบกับยังไม่เชื่อมั่นต่อสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ รวมถึงมีความกังวลเกี่ยวกับค่าครองชีพที่อยู่ในระดับที่ไม่สอดคล้องกับรายได้ของตน

3. เมื่อเปรียบเทียบดัชนีความเชื่อมั่น 4 ภาคธุรกิจ ระหว่าง ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการภาคการค้าและบริการ (TSSI) ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (TISI) ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI) และดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (CCI) พบว่า ดัชนี TSSI TISI CCI และ BSI ปรับตัวลดลงจากเดือนก่อนทั้งหมด ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดัชนี TSSI TISI CCI และ BSI ปรับตัวลดลงเกิดจากมีความกังวลต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ที่มีแนวโน้มยืดเยื้อ ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของเศรษฐกิจอย่างชัดเจน ทำให้กำลังซื้อโดยรวมของประเทศอ่อนแอลง ดังนั้นผู้ประกอบการต้องการให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองให้ยุติโดยเร็ว และยังพบว่าผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SME ยังประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องทำให้การขยายการลงทุนของกิจการต้องชะลอออกไป รวมทั้งการชะลอของเศรษฐกิจไทย ความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยและรายได้ของผู้บริโภคในอนาคต

4. ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม SMEs (มูลค่าเพิ่ม) เฉลี่ยปี 2556 (ม.ค. – พ.ย.) อยู่ที่ระดับ 83.14 ลดลงร้อยละ 4.74 จากค่าเฉลี่ยปี 2555 (ม.ค. – พ.ย.) ที่อยู่ที่ระดับ 87.28 ส่วนอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิต ค่าเฉลี่ยปี 2556 (ม.ค. – พ.ย.) อยู่ที่ระดับ 44.26 ลดลงจากค่าเฉลี่ยปี 2555 อยู่ที่ระดับ 46.31 ซึ่งดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม SMEs (มูลค่าเพิ่ม) เดือนพฤศจิกายน 2556 อยู่ที่ 85.17 ปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 0.15 โดยเป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องมาจากกลุ่มการผลิตลวดและเคเบิลที่หุ้มฉนวน การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตสิ่งของอื่นๆ ที่ทำจากกระดาษ และกระดาษแข็ง การผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรคและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสมุนไพร และการผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์รวมทั้งน้ำดื่มบรรจุขวด เป็นต้น ส่วนอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตมีค่าดัชนีอยู่ที่ 44.34 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งมีดัชนีอยู่ที่ 45.65

5. ดุลการค้าของ SMEs ไทย ปี 2556 ประเมินการว่า มีการขาดดุลการค้า มูลค่า 613,345.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.4 ของการขาดดุลการค้าในปีที่ผ่านมา โดยมูลค่าการส่งออกของ SMEs ปี 2556 ประเมินการว่า มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,859,831.1 ล้านบาท หดตัวลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 8.7 และมีสัดส่วนร้อยละ 26.3 ต่อการส่งออกรวม ซึ่ง SMEs มีมูลค่าส่งออกสินค้าหมวดอัญมณีและเครื่องประดับ มากที่สุด 236,660.9 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.7 ต่อการส่งออกของ SMEs ทั้งหมด รองลงมาคือหมวดพลาสติก และของทำด้วยพลาสติก มีมูลค่า 192,324.3 ล้านบาท และหมวดยาง และของทำด้วยยาง มีมูลค่า 130,8730.1 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนตลาดส่งออก SMEs ไปยังประเทศจีน มากที่สุด มูลค่า 223,153.4 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.0 ต่อการส่งออกของ SMEs ทั้งหมด รองลงมาคือประเทศญี่ปุ่น มูลค่า 186,877.6 ล้านบาท และประเทศสหรัฐอเมริกา มูลค่า 154,900.2 ล้านบาท ตามลำดับ

6. เมื่อพิจารณาด้านการส่งออกของ SMEs เดือนพฤศจิกายน 2556 พบว่า SMEs มีมูลค่าการส่งออก 147,393.2 ล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 9.7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน และหดตัวลงร้อยละ 6.5 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า โดยสินค้าสำคัญที่มีการขยายตัวของการส่งออกสูง ได้แก่ หมวดน้ำตาล รองลงมาคือ หมวดธัญพืช ข้าว และหมวดเครื่องจักร และคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เป็นต้น ส่วนตลาดสำคัญที่มีการขยายตัวการส่งออกสูง ได้แก่ พม่า เวียดนาม และจีน ตามลำดับ

7. ส่วนมูลค่าการนำเข้าของ SMEs ปี 2556 ประเมินการว่า มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,473,176.9 ล้านบาท หดตัวลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 2.4 และมีสัดส่วนร้อยละ 32.3 ต่อการนำเข้ารวม ซึ่ง SMEs มีมูลค่าการนำเข้าในสินค้าหมวดอัญมณีและเครื่องประดับ มากที่สุด มีมูลค่า 541,432.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.9 ต่อการนำเข้ารวมของ SMEs ทั้งหมด รองลงมาคือหมวดเครื่องจักร และคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ มีมูลค่า 330,098.8 ล้านบาท และหมวดอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีมูลค่า 297,911.5 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนตลาดนำเข้าของ SMEs นั้น มีการนำเข้าจากประเทศจีน มากที่สุด มูลค่า 520,059.5 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.0 ต่อการนำเข้ารวมของ SMEs ทั้งหมด รองลงมาคือประเทศญี่ปุ่น มูลค่า 363,250.9 ล้านบาท และประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มูลค่า 260,075.4 ล้านบาท ตามลำดับ

8. เมื่อพิจารณาด้านการนำเข้าของ SMEs เดือนพฤศจิกายน 2556 พบว่า SMEs มีมูลค่าการนำเข้า 204,488.1 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน และหดตัว

ลงร้อยละ 4.3 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า โดยสินค้าสำคัญที่มีการนำเข้าสูง ได้แก่ หมวดเครื่องจักร คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ รองลงมาคือ หมวดอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ และหมวดอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น ส่วนตลาดสำคัญที่มีการนำเข้าสูง ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

การจัดตั้งและยกเลิกกิจการปี 2556 ประมาณการว่า มีจำนวนการจัดตั้งกิจการรวมทั้งสิ้น 68,936 ราย มีจำนวนยกเลิกกิจการ จำนวน 16,691 ราย โดยการจัดตั้งกิจการ มีการขยายตัวร้อยละ 8.0 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในส่วนของการยกเลิกกิจการนั้น มีการหดตัวลงเล็กน้อยร้อยละ 1.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยในเดือนพฤศจิกายน 2556 จำนวนการจัดตั้งกิจการรวม 4,397 ราย หดตัวจากเดือนเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 31.9 และมีจำนวนยกเลิกกิจการ จำนวน 1,783 ราย ขยายจากเดือนเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 1.3

แนวโน้มสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2557

ในปี 2557 คาดว่าเศรษฐกิจจะมีการขยายตัว ในอัตราร้อยละ 4.5 โดยการขยายตัวของSMEs จะอยู่ที่ร้อยละ 4.3-4.7 เป็นผลมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศประกอบกัน โดยปัจจัยที่มีผลต่อเศรษฐกิจ อาทิ

1. ด้านปัจจัยภายนอก การส่งออกสินค้าปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจโลกที่เริ่มฟื้นตัว รวมทั้งค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มอ่อนค่าลงจากการปรับลด QE ของสหรัฐฯ ส่งผลให้การส่งออกสินค้าขยายตัว สำหรับการส่งออกด้านบริการที่สำคัญ คือ การท่องเที่ยวของประเทศ จะขยายตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยคาดว่า การส่งออกสินค้าและบริการโดยรวม มูลค่าที่แท้จริงจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2

2. ส่วนการนำเข้าทั้งสินค้าและบริการโดยรวม คาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ดีขึ้น โดยมูลค่าที่แท้จริงของการนำเข้าสินค้าและบริการในปี 2557 จะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6 และร้อยละ 7 ตามลำดับ

3. ส่วนปัจจัยภายในประเทศ เป็นผลมาจากการขยายตัวดีขึ้นในเกือบทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการใช้จ่ายของครัวเรือน การลงทุนและการใช้จ่ายของรัฐบาล

4. การบริโภคของครัวเรือนในปี 2557 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8 เป็นผลมาจากรายได้ของประชากรที่สูงขึ้นจากมาตรการลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการปรับค่าแรงเป็น 300 บาท ในขณะที่ภาระหนี้สินครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง และระดับราคาในประเทศเพิ่มขึ้นในระดับที่ต่ำ สำหรับภาคเอกชนเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยยังคงมีแนวโน้มคงที่ในระดับต่ำ จึงเป็นแรงสนับสนุนให้การขยายตัวของ การบริโภคสูงขึ้น

5. การใช้จ่ายของรัฐบาลปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2557 ที่ขยายตัวสูงขึ้นประมาณร้อยละ 5 เทียบกับปีปัจจุบัน 2556 ที่งบประมาณรายจ่ายของรัฐ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.8 จากปีก่อนหน้า

6. การลงทุนของภาคเอกชนของประเทศ ส่วนใหญ่คาดว่าจะเป็นการเติบโตจากการลงทุนของรัฐบาล ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.9 จากโครงการบริหารจัดการน้ำและการลงทุนโครงการขนาดใหญ่

ใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ส่วนการลงทุนของเอกชนคาดว่าขยายตัวร้อยละ 2.6 ใกล้เคียงกับปีปัจจุบัน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นการขยายตัวตามการเติบโตของเมืองและระบบการขนส่งของประเทศ

ตารางสรุปผลการประมาณการเศรษฐกิจปี 2557

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	2555	2556	2557
การใช้จ่ายของครัวเรือน	6.7	3.3	8.0
การใช้จ่ายของรัฐบาล	7.5	-13.0	15.5
การลงทุน	13.2	2.4	4.1
- การลงทุนของเอกชน	14.4	2.2	2.6
- การลงทุนของรัฐบาล	8.9	3.4	9.9
การส่งออก	3.1	2.4	9.3
- สินค้า	-0.4	-0.7	9.9
- บริการ	19.1	14.0	7.2
การนำเข้า	6.2	4.8	6.1
- สินค้า	6.5	5.1	6.0
- บริการ	4.6	2.9	7.0
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP)	6.5	3.3	4.3-4.7

หมายเหตุ : ข้อมูลไตรมาสที่ 2 และ 3 และข้อมูล ปี 2557 ทั้งปี เป็นข้อมูลประมาณการที่ได้จากแบบจำลอง

กลุ่มธุรกิจ SMEs ดาวรุ่ง-เฟื่องฟ้า ประจำปี 2557

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัย-ผลผลิตของ SMEs (SME input-Output Table: IO Table) ของ SMEs จำนวน 58 สาขา ทั้งในภาคการผลิต ภาคการค้าและภาคบริการ พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการส่งเสริมกลุ่มธุรกิจ SMEs ที่มีการเติบโตสูงของประเทศ ไทย (SME High Growth Sectors) ซึ่งมีการศึกษาเปรียบเทียบกับนโยบายการส่งเสริมกลุ่ม SMEs ที่มีการเติบโตสูง ของประเทศไทยกับอีก 13 ประเทศตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ ประกอบด้วย ข้อมูลผลประกอบการในช่วง ปี 2552-2554 ปัจจัยการผลิตเบื้องต้น (Factors Endowment) นโยบายของประเทศไทย แนวโน้มทางด้าน สภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีในระดับโลก โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกลุ่ม SMEs ที่มีการเติบโตสูงและเป็น เป้าหมายการส่งเสริมในประเทศ พบว่า กลุ่มธุรกิจ SMEs ที่จะมีอนาคตสดใสเป็นดาวรุ่ง และกลุ่มธุรกิจที่ต้องเฟื่อง ฟ้า ในปี 2557 มีดังนี้

กลุ่มธุรกิจดาวรุ่ง

1. กลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม
2. กลุ่มธุรกิจบริการด้านสุขภาพ

3. กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว
4. กลุ่มธุรกิจยานยนต์และชิ้นส่วน/อะไหล่
5. กลุ่มธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
6. กลุ่มธุรกิจภาคการก่อสร้าง
7. กลุ่มธุรกิจพลังงานทดแทน
8. กลุ่มเกษตรกรรมโดยเฉพาะพืชพลังงาน
9. กลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์
10. กลุ่มบริการด้านการศึกษา
11. กลุ่มธุรกิจ IT และ ICT รวมถึงอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

ทั้งนี้ ในกลุ่มธุรกิจ SMEs ดาวรุ่ง สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มธุรกิจ SMEs ที่มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลกและภูมิภาค ประกอบด้วย กลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มธุรกิจบริการด้านสุขภาพ กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว กลุ่มธุรกิจยานยนต์และชิ้นส่วน/อะไหล่ และกลุ่มธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นธุรกิจที่ SMEs ไทย มีความพร้อมสามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

โดย แนวทางที่ภาครัฐควรส่งเสริมให้ SMEs สามารถพัฒนานวัตกรรมของโมเดลธุรกิจ (Business Model Innovation) เพื่อแสวงหาโอกาสและสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยนโยบายการส่งเสริมการอุดหนุนของรัฐต่อการร่วมทุน (Subsidized Business Angel/ VC) บริการจับคู่ธุรกิจ มาตรการภาษีเพื่อจูงใจนักลงทุน การอุดหนุนการวิจัยพัฒนา (R&D Imbursement) การฝึกอบรมพัฒนา การจัดระบบพี่เลี้ยงให้ผู้ประกอบการ การสนับสนุนการต่อยอดการวิจัยเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์ การพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการ/วิสาหกิจร่วม สถานประกอบการร่วม (Co-location) อุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์บ่มเพาะ การใช้อุปกรณ์ร่วมกัน ระบบติดตามการพัฒนาเทคโนโลยี ศูนย์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ/สิทธิบัตร และระบบเปรียบเทียบตัวชี้วัดสำหรับกลุ่มธุรกิจ เพื่อการเปรียบเทียบผลการดำเนินการของ SMEs กับอุตสาหกรรม

2. กลุ่มธุรกิจ SMEs ที่ต้องพึ่งพิงกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ในการแข่งขันในตลาดโลกและภูมิภาค เช่น กลุ่ม SMEs ในภาคก่อสร้าง ทั้งนี้ นโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดใหญ่ และ SMEs เพื่อขยายตลาดไปสู่ระดับภูมิภาคและระดับโลก ด้วยการพัฒนาคัลเลอร์และห่วงโซ่อุปทานของประเทศไทย ให้ครอบคลุมในระดับนานาชาติ โดยมี SMEs เข้าร่วมในแต่ละระดับของห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งจะสามารถตอบสนองอุปสงค์ภาคธุรกิจได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. กลุ่มธุรกิจ SMEs ที่รัฐต้องวางโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถอยู่รอดและเติบโตต่อไป ประกอบด้วย กลุ่มธุรกิจพลังงานทดแทน กลุ่มเกษตรกรรมโดยเฉพาะพืชพลังงาน กลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์ กลุ่มบริการด้านการศึกษา กลุ่มธุรกิจ IT และ ICT รวมถึงอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

โดยรัฐบาลจำเป็นต้องส่งเสริมผ่านการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบคมนาคมความเร็วสูง ระบบอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ ระบบโครงสร้าง R&D ของชาติ รวมถึงการกำหนดมาตรฐานของกลุ่มธุรกิจดังกล่าวในระดับสากล เพื่อกระตุ้นการพัฒนาและส่งเสริม SMEs ให้ได้รับมาตรฐานในระดับสากล ขณะเดียวกันควรพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี (Technology Platform) โดยกลไก เช่น การจัดซื้อจัดจ้างโดยภาครัฐเข้ามาช่วย ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับที่รัฐบาลกลางประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้กระตุ้นการพัฒนาด้านวิจัยพัฒนาของชาติในปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ในการส่งเสริมกลุ่ม SMEs ที่มีการเติบโตสูงทั้ง 3 กลุ่ม หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมากขึ้น เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ SMEs ให้ครอบคลุมทุกระดับ การเติบโต การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านตลาดเงินตลาดทุน เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทย สามารถเข้าถึงตลาดทุน โดยเฉพาะตลาดทุนระดับแรก (Primary Market) การลดภาระทางภาษี การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศไปสู่บุคลากรในสังคมแห่งความรู้ และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานคุณภาพในประเทศและระหว่างประเทศ ส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ด้านเทคโนโลยีและการวิจัยพัฒนา (R&D) ในกลุ่ม SMEs และที่สำคัญควรต้องลดภาระด้านกฎ ระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคในการเติบโตเนื่องจาก SMEs ต้องแบกรับภาระในการประกอบธุรกิจสูงกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่

กลุ่มธุรกิจที่ต้องเฝ้าระวัง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล SMEs ของ สสว. โดยใช้ตารางปัจจัย-ผลผลิตของ SMEs (SME input-Output Table) พบว่า สาขาธุรกิจหรือกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่มที่มีอัตราการเติบโตของผลผลิตต่ำในปี 2555-2556 ได้แก่

1. การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต
2. การทำเหมืองถ่านหิน และแร่อลูมินา
3. การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า
4. การผลิตอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น การผลิตอุปกรณ์การถ่ายภาพ และสายตา การผลิตนาฬิกา การผลิตเครื่องประดับ การผลิตเครื่องดนตรี และเครื่องกีฬา เป็นต้น
5. ไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้
6. ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่เหล็ก ถลุงแร่อื่นๆ เช่น ถลุงดีบุก
7. การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่โลหะ เช่น การผลิตกระเบื้องเคลือบและเครื่องปั้นดินเผา การผลิตแก้ว และผลิตภัณฑ์จากแก้ว เป็นต้น
8. การทำเหมืองแร่เหล็ก ดีบุก และสังกะสี
9. การบริการทางธุรกิจต่างๆ
10. หนัง และการผลิตเครื่องหนัง

ทั้งนี้ กลุ่ม SMEs ที่ต้องเฝ้าระวัง สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มธุรกิจหรือกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ใช้แรงงานมาก (Labour intensive products) เช่น เครื่องหนัง การผลิตกระเบื้องเคลือบ ผลิตภัณฑ์แก้ว ผลิตภัณฑ์ไม้ เครื่องประดับ ซึ่งมีการขยายตัวน้อยไปจนถึงหดตัว (ขยายตัวร้อยละ 0.22 ถึงหดตัวลงร้อยละ 11.0)

2. กลุ่มโลหะ-อโลหะมูลฐานที่เป็นวัตถุดิบ เช่น เหมืองแร่ เหล็ก ถ่านหิน มีการหดตัวลงระหว่าง ร้อยละ 1.5 ถึง 12.3

3. กลุ่มบริการทางธุรกิจบางประเภท เช่น บริการส่วนบุคคล มีการหดตัวลงเล็กน้อย ร้อยละ 1.12

สำหรับสาเหตุของการขยายตัวต่ำหรือการหดตัวของผลผลิตของ SMEs เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ และสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้กับประเทศที่มีต้นทุนแรงงานและวัตถุดิบต่ำกว่า เช่น จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม ดังนี้

1. เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าชะลอตัวลง ทั้ง สหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป (EU) ญี่ปุ่น จีน ทำให้การส่งออก 10 เดือนแรก (ม.ค.-ต.ค.2556) เปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2555 ทั้งในภาพรวมและของSMEs ติดลบ

- SMEs : อัตราการขยายตัวการส่งออกลดลงร้อยละ 9.27
- รวมทั้งประเทศ : อัตราการขยายตัวการส่งออกลดลงร้อยละ 2.98
- ข้อมูลการส่งออกของ SMEs ในไตรมาส 1-3 หดตัวลงร้อยละ 11.18, 8.09 และ 10.37 ตามลำดับ ตลอดทั้งปี 2556 คาดว่าจะหดตัวลงร้อยละ 9.58
- ข้อมูลการส่งออกรวมทั้งประเทศ ในไตรมาส 1-3 หดตัวลงร้อยละ 0.44, 7.70 และ 2.85 ตามลำดับ ตลอดทั้งปี 2556 คาดว่าจะหดตัวลงร้อยละ 3.19

2. เศรษฐกิจไทยชะลอตัว อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยโดยรวมในไตรมาส 1-3 ของปี 2556 ขยายตัวร้อยละ 5.3, 2.9 และ 2.7 ตามลำดับ โดยคาดว่าทั้งปี 2556 เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวร้อยละประมาณ 3 ส่วน SMEs คาดว่าจะมีการขยายตัวร้อยละ 3.3

3.สูญเสียความสามารถในการแข่งขันในบางกลุ่มสินค้าให้กับประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้แรงงานและฟุ้งฟิงวัตถุดิบสูงจาก จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย ทั้งเครื่องหนัง เครื่องกระเบื้องเคลือบ-แก้ว เครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์ไม้

อย่างไรก็ตาม แม้สาขาธุรกิจหรือกลุ่มผลิตภัณฑ์เหล่านั้น จะมีอัตราการเติบโตต่ำในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา แต่เมื่อพิจารณาไกลลงไปในระดับผลิตภัณฑ์ พบว่า ยังมีบางผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสาขาดังกล่าว ที่มีโอกาสในการเติบโต หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่เน้นการสร้างคุณค่าและมีมูลค่าเพิ่ม เช่น มีการออกแบบ มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีการสนองตอบเฉพาะตลาดระดับบนหรือตลาดเฉพาะกลุ่ม ตอบสนองไลฟ์สไตล์คนเมือง-คนรุ่นใหม่ มีการใส่ความเป็นไทยลงไป (Thainess) ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เช่น การผลิตอุปกรณ์และเครื่องแต่งกายกีฬาในเทศกาลการแข่งขัน ผลิตภัณฑ์กระเบื้องเคลือบตกแต่งบ้าน เครื่องหนังที่มีดีไซน์และใช้วัตถุดิบคุณสมบัติพิเศษ เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่มีการออกแบบ เป็นต้น